

Doporučení AACC a IFCC pro používání metod stanovení vysoce citlivých (hs) kardiálních troponinů u akutních koronárních syndromů (2018)

B. Friedecký, J. Kratochvíla

Toto současné doporučení (publikováno v prvním pololetí roku 2018) zpracovali experti AACC (American Association for Clinical Chemistry) a pracovní skupina IFCC-Task force on clinical applications of cardiac bio-markers [1]. Shrnuje deset základních doporučení, určených pracovníkům klinických laboratoří pro práci s vysoce citlivými (hs) metodami stanovení kardiálních troponinů (cTn). V podstatě přímo navazuje na naše současně uveřejněné sdělení o soudobých analytických a interpretačních aspektech těchto metod v tomto čísle Fonsu [2]. V našem textu uvádíme jednotlivé body tohoto doporučení a jejich stručné komentáře (kurzivou). Komentáře vycházejí v podstatě z dat, uvedených v práci [2] a zkratky tam uvedené jsou použity i v tomto textu již bez vysvětlení. Zároveň jsme vnechali ty stati doporučení, které se týkají „contemporary“ metod stanovení cTn, protože jsou neperspektivní.

Doporučení 1.

Ke kontrole analytické kvality stanovení cTn musí laboratoře používat tři různých koncentrací materiálu interní kontroly kvality a provádět ji minimálně jedenkrát denně. Nejnižší koncentrace cTn by měla být mezi hodnotou LoD a nižším 99. percentilem (uvedeným v závislosti na pohlaví). Druhá těsně nad hodnotou (asi 20 %) vyšší hodnoty 99. percentilu, třetí s nejvyšší hodnotou v „intervalu pracovního rozsahu měření“.

Naši diskusi k LoD viz v předcházejícím článku. Třetí koncentrace, operující pojmem intervalu analytického měření by mohla být specifická pro charakter populace pacientů, využívajících dané konkrétní klinické laboratoře. V komentáři doporučení je uveden jako příklad vhodnosti asi 10násobek vyšší hodnoty 99. percentilu u pacientů s proběhlou operací bypassu. Základní požadavek na preciznost měření zůstává ($CV \leq 10\%$ pro koncentrace o hodnotě 99. per-

centilu a vyšší). Pro koncentrace $c \leq 10$ ng/l cTn by neměla celková chyba měření přesáhnout 35 %. Je vhodné poznamenat, že starší, tzv. „contemporary“ metody měly tolerovanou preciznost pro hodnoty 99. percentilu $CV \leq 20\%$ a hodnoty pod 99. percentil nebylo možné spolehlivě kvantifikovat v asi 95 až 99 % měření cTn. Pojmy nižších a vyšších hodnot 99. percentilů reflektují rozdíly mezi pohlavími. Hodnota preciznosti v laboratoři má dosahovat minimálně údaje uvedené v dokumentaci výrobce jimi používané platformy, nebo lepší.

Doporučení 2.

Laboratoř má validovat hodnoty LoB a LoD před zavedením metody do rutinního provozu a pak vždy minimálně jedenkrát do roka.

Pro klinické laboratoře v USA platí v důsledku kritérií FDA podmínka, že by laboratoře měly validovat namísto hodnot LoD hodnoty LoQ (pro $CV = 20\%$). Zde lze očekávat s dalším vývojem analytiky změny hodnot směrem k nižším číslům. V případě potřeby je vhodné zvýšit počet validací na více než 1x ročně. Obvyklou příčinou validace hodnot LoD a LoQ je variabilita mezi jednotlivými šaržemi reagensů / kalibrátorů. K problematice LoB, LoD a LoQ viz náš předcházející článek [2].

Doporučení 3.

Výsledky měření cTn u pacientů se mají uvádět v jednotkách ng/l jako celá čísla. Pro výsledky měření kontrolních materiálů se však doporučuje číselné vyjádření na jedno desetinné místo.

Doporučení 4.

Hodnoty 99. percentilů mají být určeny pomocí referenční populace. Doporučuje se respektování závislosti jejich hodnot na pohlaví.

V praxi jsou laboratoře odkázány na data výrobců, nicméně tato data by měla být jednak respektována, a dále pak by měl být znám i jejich původ. Je to nezbytné pro spolupráci s kliniky. Jednotky nekompatibilní s SI systémem jednotek (pg/ml; ng/dl apod.) by neměly být používány ani když poskytují stejné číselné hodnoty nebo jsou uvedeny v dokumentaci výrobce.

Doporučení 5.

Jako vysoce citlivé (hs) metody jsou definovány ty, které dovolují kvantitativní stanovení hodnot cTn u minimálně 50 % pacientů s koncentracemi nad LoD a bez onemocnění akutním koronárním syndromem.

Samotný pojem hs cTn je považován v současnosti mnoha autory za obsoletní a sporný. Značení testovacích souprav v Evropě a Americe je rozdílné. Certifikát FDA 2017 například uvádí pro v Evropě

používanou metodu hs cTnT Roche označení cTnT Roche 5. generace. Situaci při stanovení míry možnosti kvantifikace komplikuje i závislost měřených hodnot cTn na pohlaví.

Doporučení 6.

Laboratoře musí pravidelně komunikovat s kliniky o problémech neanalytických a analytických procesů, které ovlivňují klinickou interpretaci výsledků měření.

Součástí komunikace v zařízeních, používajících více měřicích systémů nebo kombinaci stanovení cTn systémy POCT a laboratorními metodami, je i vysvětlení možných rozdílů mezi nimi v důsledku různé analytické citlivosti.

Zde jsou potenciální problémy zejména tam, kde se používá měření cTn pomocí POCT systémů (jednotky intenzivní péče, akutní příjem aj.) v návaznosti na stanovení cTn rutinními metodami klinické laboratoře [3]. V těchto případech není většinou možné použít ke klinické interpretaci i stejných delta hodnot měření v čase.

Doporučení 7.

Studie používající data metod stanovení hs cTn mají dokumentovat všechny neanalytické a analytické faktory, které ovlivňují výsledky měření.

Podmínky a v důsledku nich i výsledky měření různých metod hs cTn jsou velmi heterogenní a málo srovnatelné. Je třeba pečlivě dokumentovat podmínky měření tak, aby byly omezeny možnosti falešných závěrů, plynoucích z výsledků stanovení cTn. Heterogenita klinických interpretací, plynoucí z malého ohledu k tomuto doporučení je zřejmá například z mezinárodních studií o stavu postanalytické fáze měření, a zejména pak hodnot diagnostických rozhodovacích limitů [4].

Doporučení 8.

Je nutný vývoj a použití výhradně komutabilních referenčních materiálů jako nástrojů harmonizace a standardizace měření.

Harmonizace a standardizace měření hs cTn je velmi nedokonalá, ale vitálně potřebná. K posouzení jejího stupně chybí komutabilní referenční materiály, které by dovolily stanovení bias měření jako odchylky od referenčních hodnot. Právě to je základním kritériem stavu harmonizace výsledků měření. Stejně důležitá je i realizace žádoucí úrovně programů EHK. Certifikovaný referenční materiál SRM 2921, před lety vyvinutý v NIST (National Institute of Standards

and Technology) se pro tyto účely ukázal nevhodným. Nedávno testovaný nový referenční materiál SRM NIST 2922 se jeví zatím nadějně.

Doporučení 9.

Požaduje se doba odezvy (TAT, Turnaround Time) $TAT \leq 60$ minut.

Použití POCT systémů měření k snadnějšímu zajištění potřebné hodnoty TAT musí být podmíněno potřebnou úrovní komunikace s kliniky a komplexním objasněním rozdílů mezi měřením POCT systémy a laboratorními metodami [3].

Doporučení 10.

Laboratoř zavádí použití časových změn cTn (delta hodnot) a podílí se na jejich klinické interpretaci i komunikaci s kliniky.

Použití delta hodnot k diagnostickému rozhodování je možné a doporučeno pouze tam, kde se měří pomocí hs cTn metod. Delta hodnoty by měly být odvozeny na bázi možné analytické kvality měření, biologických variabilit a RCV hodnot (RCV – reference change value), a to pro každou metodu měření zvlášť. Absolutní delta hodnoty by měly být preferovány u nízkých koncentrací cTn a relativní delta hodnoty se jeví být užitečné pro případ vyšších cTn hodnot.

Literatura

1. Wu AHB, Christenson RM, Greene DN, Jaffe AS, Kavsak PA, Ordonez-Llanos J, Apple FS.: Clinical laboratory practice recommendations for the use of cardiac troponin in acute coronary syndrome. Expert opinion from Academy of AACC and the Task Force on clinical applications of cardiac bio-markers of the IFCC. Clin Chem 2018 doi:10.1373/clinchem.2017.277186.
2. Friedecký B, Kratochvíla J.: Vysoce citlivé (hs) metody stanovení kardiální troponinů v roce 2017. Soubor informací o analytice a diagnostice akutních koronárních syndromů. FONS 2018, 1:19-23.
3. Greiser A, Winter T, Mahfoud H, Kallner A, Ittermann T, Masuch A, a spol.: The 99th percentile and imprecision of point-of-care cardiac troponin I in comparison to central laboratory tests in a large reference population. Clin Biochem 2017,50:1998-2002.
4. Friedecký B, Kratochvíla J.: Postanalytická fáze stanovení kardiálních markerů a markerů srdečního selhávání ve světě i u nás. Fons 2017, 2:16-19.